

Okruhy otázok na bakalárske štátne skúšky pre 3. ročník denného a externého štúdia v odbore MPvOaS

I. okruh: Ekonomika a riadenie podniku

1. Základné otázky ekonomickej teórie

Predmet a metódy využívané v ekonómii, nástrahy v ekonomickom uvažovaní, triáda ekonomických problémov, základné ekonomické zákony, trhové zlyhania, úloha štátu v trhovej ekonomike.

2. Trh výrobných faktorov

Trhový kolobeh. Trh výrobných faktorov – základné odlišnosti od trhu tovarov a služieb, špecifiká trhu výrobných faktorov. Trh kapitálu – ponuka a dopyt, tvorba ceny. Trh pôdy – ponuka a dopyt, špecifiká ponuky na trhu pôdy. Trh práce – ponuka, dopyt, mzda.

3. Meranie a vyjadrenie výkonnosti ekonomiky

Hrubý domáci produkt, hrubý národný produkt. Metódy výpočtu hrubého domáceho a národného produktu. Čistý a hrubý, nominálny a reálny produkt. Výkonnosť ekonomiky v medzinárodnom porovnávaní. Alternatívne ukazovatele merania výkonnosti ekonomiky.

4. Peniaze a úrokové sadzby, menová politika

Peniaze a funkcie peňazí v trhovej ekonomike. Peňažné agregáty. Úrokové sadzby, faktory ovplyvňujúce úrokové sadzby. Menová politika, nástroje a nositelia menovej politiky, inflácia. Európska centrálna banka.

5. Ekonomické cykly

Definícia ekonomického cyklu, fázy, príčiny vzniku ekonomických cyklov. Ukazovatele na meranie ekonomického cyklu. Úloha štátu v zmiernovaní ekonomických cyklov, nástroje hospodárskej politiky na zmiernovanie ekonomických cyklov.

6. Trhový mechanizmus, dopyt a ponuka

Podstata trhového mechanizmu, druhy trhov. Dopyt – individuálny, činitele ovplyvňujúce dopyt, krivka dopytu, optimum spotrebiteľa. Ponuka – individuálna, činitele ovplyvňujúce tvorbu ponuky, technologické optimum firmy. Trhová rovnováha.

7. Typy konkurencie

Základná charakteristika a odlišnosti dokonalej a nedokonalej konkurencie. Formy nedokonalej konkurencie – monopol, oligopol, monopolistická konkurencia. Politika konkurencieschopnosti – ciele, nástroje a nositelia.

8. Nezamestnanosť

Nezamestnanosť a trh práce, minimálna mzda. Vplyv odborov na trh práce. Zásahy štátu do trhu práce. Druhy nezamestnanosti, aktívna a pasívna politika trhu práce. Vzťah inflácie a nezamestnanosti.

9. Podstata a postavenie podniku v trhovej ekonomike

Definícia podniku a podnikanie, podnikateľské riziko. Okolie podniku a jeho štruktúra.

Podnikateľské prostredie a jeho hodnotenie. Životný cyklus podniku.

10. Typológia podnikov

Právne formy podnikania. Typy podnikov podľa veľkosti, vlastníctva, charakteru produktu a technicko-organizačnej charakteristiky. Európske právne formy podnikania.

11. Podnikové produkčné faktory

Elementárne, dispozitívne a doplnkové produkčné faktory. Spotrebné a potenciálne výrobné faktory. Neobežný majetok podniku a jeho odpisovanie. Obežný majetok, jeho štruktúra a oceňovanie.

12. Produkčná činnosť podniku

Fázy výrobného procesu. Zákonitosti výrobného procesu. Typy výroby, výrobná kapacita, výrobný program a jeho vzťah k odbytovému programu. Kritický bod produkcie.

13. Náklady firmy

Podstata nákladov, variabilné, fixné, hraničné, celkové a priemerné náklady. Náklady podniku v krátkom a dlhom období, ich druhové a kalkulačné členenie. Manažérske poňatie nákladov.

14. Činnosti podnikového transformačného procesu

Členenie činností podnikového transformačného procesu. Zásobovanie a nákup, optimalizácia veľkosti zásob. Politiky predaja a odbytu produkcie. Vedecko-technická činnosť a inovácie.

15. Finančné ciele podniku a riadenie aktív

Finančné ciele podniku. Riadenie aktív podniku, čistý pracovný kapitál, riadenie hotovosti, pohľadávok a zásob.

16. Zdroje financovania podniku

Vlastný kapitál, cudzí kapitál, ich členenie a charakteristika.

17. Formy úverovania podniku

Dlhodobé a krátkodobé úvery, ich charakteristika. Osobitné formy úverov.

18. Investičné rozhodovanie a hodnotenie efektívnosti investícií

Časová hodnota peňazí, riziko investície a požadovaná miera výnosu investície.

19. Prehľad základných finančných výkazov

Súvaha, základné členenie aktív a pasív. Výkaz ziskov a strát. Výkaz cash-flow.

20. Finančná analýza podniku

Analýza pomerových ukazovateľov - ukazovatele likvidity, rentability, zadlženosti, aktivity.

21. Podstata a systémy manažmentu

Podstata a vývoj manažmentu, prehľad manažérskych škôl a teórií. Vznik vedeckého riadenia, behaviorizmus, pragmatizmus a moderné prístupy v manažmente. Špecifiká amerického a japonského manažmentu.

22. Funkcie riadenia, plánovanie a rozhodovanie

Sekvenčné a priebežné funkcie riadenia. Plánovanie a jeho význam. Strategické plánovanie, korporatívna a podnikateľská stratégia firmy. Operatívne plánovanie. Manažérske rozhodovanie a jeho metódy.

23. Organizovanie ako funkcia manažmentu

Podstata organizovania, tvorba organizačnej štruktúry, typy organizačných štruktúr. Organizačno-riadiace normy. Sieťová a virtuálna organizácia. Autorita, delegovanie, centralizácia a decentralizácia.

24. Kontrola ako funkcia manažmentu

Postavenie kontroly v rámci funkcií riadenia. Kontrola a jej efektívnosť, proces kontroly, predpoklady úspešnej kontroly, metódy kontroly, manažérska diagnostika, kontrola kvality procesov a výstupov.

25. Riadenie ľudských zdrojov, motivácia a odmeňovanie

Podstata, úlohy a funkcie riadenia ľudských zdrojov v podniku. Stanovenie potreby ľudských zdrojov, ich vedenie a motivácia, podniková kultúra. Princípy odmeňovania, podnikové sociálne služby.

II. okruh: Medzinárodný obchod a podnikanie

1. Cestovný ruch jeho základné kategórie

Vymedzenie pojmu cestovný ruch a predpoklady pre jeho rozvoj - ponuka a dopyt, funkcie, formy a druhy cestovného ruchu.

2. Spotrebiteľ v cestovnom ruchu

Kategorizácia účastníkov cestovného ruchu, trendy v spotrebiteľskom správaní, typológia spotrebiteľov v cestovnom ruchu, motivátory a determinanty k účasti na cestovnom ruchu.

3. Marketingový mix a jeho základné nástroje

Životný cyklus produktov a ich klasifikácia, faktory ovplyvňujúce cenotvorbu, prístupy a stratégie, typy distribúcie, komunikačný mix.

4. Spotrebiteľské správanie

Prístupy k spotrebiteľskému správaniu, model čiernej skrinky, proces nákupného rozhodovania – fázy, faktory ovplyvňujúce spotrebiteľské správanie, poznávací nesúlad, krivka adopcie.

5. Analýza trhu a konkurencie

Makroprostredie, medziprostredie a mikroprostredie, Trhový segment, kritéria segmentácie, primárny dopyt a selektívny dopyt, Porterová analýza piatich konkurenčných síl, identifikácia zdrojov konkurenčnej výhody.

6. Výskum trhu

Primárny a sekundárny výskum, kvalitatívny a kvantitatívny marketingový výskum, základné a špeciálne výskumné techniky – mystery shopping, focus group, omnibus, panel.

7. Distribučné systémy

Význam, funkcie a kanály distribúcie, výhody a nevýhody voľby distribučných ciest.

8. Logistika a jej postavenie v obchode

Funkcie logistiky, aktívne a pasívne logistické prvky, postavenie skladov, trendy v logistike a skladovom hospodárstve.

9. Medzinárodný marketingový program a jeho využitie

Koncepcie medzinárodného marketingu, štandardizácia a adaptácia, medzinárodné cenové stratégie, stratégie vstupu na zahraničný trh.

10. Interkultúrne aspekty v medzinárodnom podnikaní

Význam podnikovej kultúry, druhy podnikových kultúr v medzinárodnom prostredí, nové manažérske kompetencie, tvorba interkultúrneho prostredia, znalosť kultúrnych odlišností a ich implementácia do podnikovej kultúry.

11. Obchodné podnikanie v medzinárodnom kontexte

Vplyv globalizácie na obchod. Integrácia, koncentrácia, kooperácia v obchode. Typológia obchodných jednotiek. Retailing. Obchodné reťazce. E-commerce.

12. Riadenie obchodného podniku a obchodná prevádzka

Obchod a jeho úlohy. Maloobchod a veľkoobchod. Prevádzkové činnosti vo veľkoobchode a maloobchode. Riadenie zásob. Riadenie pohybu tovaru v MOJ - SCM. Merchandising. Riadenie rizík v obchodných firmách.

13. Základné inštitúcie a rozpočet EU

Základné inštitúcie EU - Európska komisia, Európsky parlament, Rada európskej únie, Európska rada, Súdny dvor, Dvor audítorov, Európska centrálna banka, a ich funkcie. Tvorba rozpočtu EU.

14. Rozvoj Európskej únie a mobilita európskeho trhu práce

Vznik európskych spoločenstiev, Jednotný európsky akt, hospodárska a menová únia, špecifiká migračnej politiky EU.

15. Eurofondy a regionálne disparity

Druhy eurofondov, ciele ich použitia, disparity, NUTS, Slovensko a úspešnosť čerpania eurofondov.

16. Svetové hospodárstvo a globalizácia

Medzinárodná deľba práce, internacionalizácia, interdependencia, integrácia, transnacionalizácia, globalizácia, megatrendy vo svetovej ekonomike.

17. Teórie medzinárodného obchodu

Teória absolútnych a komparatívnych výhod. Moderné teórie medzinárodného obchodu.

18. Vývojové trendy medzinárodného obchodu

Funkcie medzinárodného obchodu, štrukturálne a teritoriálne zmeny v medzinárodnom obchode, základné znaky jednotlivých fáz vývoja medzinárodného obchodu.

19. Druhy zahranično-obchodných operácií

Riziká medzinárodného obchodu. Priame a nepriame obchodné metódy, switch, kompenzácie, barter, protinákupy, spätný nákup, cash-back, ofset, ďalšie spôsoby obchodovania.

20. Medzinárodné menové systémy

Medzinárodné menové systémy a ich vývoj. Plávajúce menové kurzy. Európsky menový systém a platobný systém v eurozóne.

21. Dane ako nástroj štátu

Zámery daňovej politiky, členenie daní, daňové náležitosti, daňové zásady. Základné princípy zdaňovania. Súčasná daňová sústava v podmienkach SR. Aktuálne problémy daňovej politiky.

22. Finančné trhy

Charakteristika a klasifikácia finančných trhov. Peňažný trh, kapitálový trh, akciový trh, trhy komodít, devízové trhy.

23. Cenné papiere

Charakteristika a klasifikácia cenných papierov. Akcie. Obligácie (dlhopisy). Podielové listy.

24. Burza ako finančná inštitúcia

Charakteristika burzy ako finančnej inštitúcie a jej úloha v alokácii zdrojov v ekonomike. Systém obchodovania na burze, účastníci burzy.

Prešov, 04.09.2017

Ing. Eva Hvizdová, PhD.

PhDr. Viera Mokrišová